

ALLiES eGuide

3. Periaate

Ympäristö

Pedagogiikan yhtenä periaatteena on luoda yhteisö, jonka toimintamallissa ympäristöineen näkyvät pyrkimys tasapainoon, yksinkertaisuuteen ja läpinäkyvyyteen. Tällä tavoin on mahdollista luoda toimintaympäristö, joka on lapsen näkökulmista ymmärrettävä, turvallinen ja hallittavissa ja joka huomioi lapsen iän, kypsyyden ja taidot.

Eräs peruseriaatteista on yksinkertainen käsitys siitä, että koulun toiminnan tulee korostaa sellaisten tekijöiden organisointia ja johtamista, joihin voidaan vaikuttaa viralliselta taholta. Opettajat käyttävät siten paljon aikaa ja energiaa välineiden käytön ja tilojen organisointiin sekä koulun toiminnan järjestämiseen ja opetuksen suunnitteluun. Toimivan, hyvin organisoidun tilojen käytön suunnitteluun ja ylläpitoon käytetään aikaa ja vaivaa. Lisäksi toiminnan ja tilojen organisointia arvioidaan toimivuuden ja edelleen suunnittelun. Kaikkien elementtien perusteellinen ohjaaminen luovat kehyksen joka ohjaa lopputulosta; esimerkiksi vuorovaikutus, leikki, instruktio ja oppiminen eivät voi olla parempia kuin struktuurit sallivat. Hyvä toimintakehys lisää huomattavasti mahdollisuuksia luoda menestyksekkäs koulu. Hallittavissa olevat tekijät voivat vahvistaa myös ei-hallittavissa olevia tekijöitä. Ne lisäävät luovan toiminnan mahdollisuuksia ja rakentavien asenteiden kehittymistä; ne vahvistavat henkilökunnan sitoutumista ja ohjaavat ammatillista kehittymistä työssä.

Ympäristöön liittyvien elementtien ohjaaminen ja arviointi on tarkoitettu positiivisen kouluyhteisön luomiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen. Päivittäiset, hyvin perustellut ja suunnitellut rutiinit helpottavat sekä henkilökunnan että lasten elämää. Tällöin jokainen tietää, mitä missäkin tilanteessa odotetaan ja millaisin menetelmin saavutetaan halutut tulokset.

Avaintekijänä organisaatiossa on sellaisen ympäristön luominen, missä jokaisella osalla on tarkoitus. Siten sekä lapset, että aikuiset oppivat "lukemaan" ja ymmärtämään erilaisia tilanteita lyhyessä ajassa. Tällainen ympäristö on eräs koulun peruskivistä ja sitä kautta sillä on merkityksensä kasvun tukemisessa.

- Henkilökunta tutustuu ja sitoutuu pedagogisiin periaatteisiin kyetäkseen suunnittelemaan oman toimintansa linjassa niiden kanssa.
- Koulun opetussuunnitelma tai pedagoginen käsikirja tai -sivustot tarkistetaan säännöllisesti ja sitä päivitetään kerran lukuvuodessa. Käsikirja sisältää mm. koulun säännöt, työnkuvaukset ja koulun toiminta-ajatuksen tavoitteineen ja arvoineen. Siihen sisältyy myös päivittäisen toiminnan kuvaus sekä esimerkkejä siitä, kuinka vastata erilaisiin esille tuleviin haastaviin tilanteisiin.
- Uudet työntekijät perehdytetään toimintamalliin ja häntä tuetaan sen omaksumisessa.
- Jokaiselle tilalle ja yksikölle annetaan oma nimi, jolla on merkitys ja tarkoitus. Huoneiden nimet

tulevat esimerkiksi huoneen käyttötarkoituksesta

- Jokainen tila on merkitty nimellä/merkillä. Seinillä ja lattioilla on merkit, jotka osoittavat kunkin esineen paikan. Lasten alueet yleisissä tiloissa, kuten myös esim. nuolet osoittamaan kulkusuuntia, on merkitty teipillä tai maalilla lattiaan.
- Jokaisen yksikön omaisuus on merkitty ja jokaisella esineellä on paikat lokeroissa tai hyllyillä ja tavaroista pidetään hyvä huoli.
- Liiallista tilojen koristelua pyritään välttämään. Koulut ovat julkisia tiloja, joilla on eri funktio kuin yksityisellä elämällä kotona. Koulu ei voi korvata kotia ja koulussa olemisen ehdot ja tavoitteet ovat kodista poikkeavat useissa asioissa. Liialliset aistiärsykkeet ympäristössä voivat myös hankaloittaa tiettyjen erityistä tukea tarvitsevien lasten olemista tilassa.
- Seinät ovat tyhjä lukuunottamatta paikkoja, joissa on näytteillä asioita, joilla on funktio. Esimerkiksi lasten töitä pidetään näytteillä tietyn aikaa.
- Päivittäinen tilojen siistiminen on sekä pedagoginen kysymys, että edellytys sille, että ympäristö toimii henkilökunnan työn tukena. Sillä tavoin lasten ja aikuisten välinen yhteistyö ylläpitää viihtyisää ympäristöä.
- Islannissa sekä lapset, että aikuiset käyttävät samanlaisia kouluvaatteita vahvistaakseen yhteishenkeä.
- Esikoulussa toiminta on tasapainotettu ryhmätoiminnan & opettajajohtoisen toiminnan sekä leikkimisen välillä. Leikkiajoilla lapset valitsevat leikkipisteet helposti ymmärrettävän systeemin avulla.
- Ohjattu toiminta ja leikkiaika on organisoitu helposti ymmärrettävällä ja opittavalla tavalla, mistä myös pidetään kiinni. Päivän kulku on yleensä aina rakenteeltaan samanlainen, poikkeuksina esimerkiksi yhteiset lauluhetket; Soittorasia –tuokiot. Tämä luo lapsen päivään järjestystä ja turvallisuutta. Samat henkilökunnan jäsenet huolehtivat tietyistä toiminnoista säännöllisesti, jolloin lapset oppivat luottamaan ympäristöönsä.
- Tämä periaate on on yhteydessä erityisesti ensimmäiseen ja viimeiseen sosiaalisten taitojen opetteluun jaksoon. Näitä taitoja ovat kunnioitus, tavat, ystävyys, välittäminen, läheisyys ja rakkaus. Periaate liittyy myös yksilöllisyyden vahvistamiseen, itsetunnon kehittämiseen, turvallisuuteen ja itseilmaisuuun.